

УДК 330.341:634.8.07

Петричко М.М.*кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку та фінансів
Мукачівського державного університету***Лінтур І.В.***кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку та фінансів
Мукачівського державного університету*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

У статті досліджено теоретичну парадигму сутності інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку виноградарсько-виноробної галузі України. Розглянуто методичні підходи щодо узагальнюючої оцінки інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку виноградарсько-виноробної галузі на основі чіткого критеріального підходу.

Ключові слова: інвестиційне забезпечення, інноваційний розвиток, виноградарсько-виноробна галузь, національна економіка.

Petrychko M.M., Lintur I.V. МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ИНВЕСТИЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ В ВИНОГРАДАРСКО-ВИНОДЕЛЬЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ УКРАИНЫ

В статье исследована теоретическая парадигма сущности инвестиционного обеспечения инновационного развития виноградарско-винодельческой отрасли Украины. Рассмотрены методические подходы к обобщающей оценке инвестиционного обеспечения инновационного развития виноградарско-винодельческой отрасли на основе четкого критерияльного подхода.

Ключевые слова: инвестиционное обеспечение, инновационное развитие, виноградарско-винодельческая отрасль, национальная экономика.

Petrychko M.M., Lintur I.V. METHODOLOGICAL APPROACHES TO ASSESSING EFFECTIVENESS OF THE SYSTEM INVESTMENT PROVIDING INNOVATIVE PROCESSES IN THE VINEYARD-WINE INDUSTRY UKRAINE

This article explores the theoretical paradigm essence of investment support innovative development of viticulture, wine industry Ukraine. Methodical approaches to generalizing the assessment of investment support innovative development of viticulture, wine industry based on strict criteria approach.

Keywords: investment providing innovative development, viticulture, wine industry, national economy.

Постановка проблеми. Світова соціально-економічна практика свідчить про вичерпання чинників екстенсивного економічного розвитку. Визначальним фактором прискорення економічної динаміки, найбільш адекватним сучасному стану розвитку світової економіки, стають науково-технічні досягнення та інновації на всіх стадіях життєвого циклу продукту. Саме інноваційні процеси лежать в основі сучасних моделей розвитку провідних економік світу. Інноваційний тип економічного розвитку дедалі більше стає тим фундаментом, який визначає економічну міць країни та її перспективи на світовому ринку.

Аналіз досягнень і публікацій щодо проблем інноваційної активності в Україні та її інвестиційного забезпечення показує, що перетворення останніх двох десятиліть радикально змінили економічні умови господарювання, проте не створили необхідних умов для примноження та зміцнення інтелектуального потенціалу українського суспільства, інноваційного розвитку економіки, освоєння нових високих технологій, не торкнулися принципів основ існуючої інституційної моделі інноваційної діяльності.

Особливо гостро постає необхідність оцінки інвестиційного забезпечення, оскільки саме інвестиційний клімат в цілому й інвестиційна привабливість окремих суб'єктів господарювання виноградарства та виноробства та їх видів продукції впливають на темпи структурних зрушень в економіці країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми оцінки ефективності інноваційної діяльності та інноваційного розвитку агропромислового вироб-

ництва в цілому та виноградарсько-виноробного виробництва зокрема досліджувалися у працях А. Бузні, А. Гаркуші, В. Россохи, І. Федуна, І. Червена, С. Черемісіної та інших вчених. При значущості проведених досліджень вони мають здебільш загальний характер, специфіка галузевого виробництва враховувалася недостатньо. Однак, незважаючи на значну кількість публікацій, їхнє наукове та практичне значення, низка питань стосовно інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку виноградарсько-виноробної галузі вимагає уточнення та нових підходів. Зокрема, потребують подальшого дослідження й удосконалення методи ефективного організаційно-економічного механізму інвестиційного забезпечення інноваційних процесів виноградарсько-виноробної галузі у сучасних економічних умовах на довгострокову перспективу.

Постановка завдання. Метою статті є висвітлення основних аспектів інвестиційного забезпечення інноваційних процесів виноградарсько-виноробної галузі у сучасних економічних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Особливо гостро постає необхідність оцінки інвестиційного забезпечення, оскільки саме інвестиційний клімат у цілому й інвестиційна привабливість окремих суб'єктів господарювання виноградарства та виноробства та їх видів продукції впливають на темпи структурних зрушень в економіці країни.

Для створення таких основ винятково важливо значення набуває визначення механізмів узагальнюючої оцінки інвестиційного забезпечення іннова-

дійного розвитку галузі на основі чітко визначеного критеріального підходу. Оцінка інвестиційного забезпечення здійснюється за чотирма основними напрямками (рис. 1).

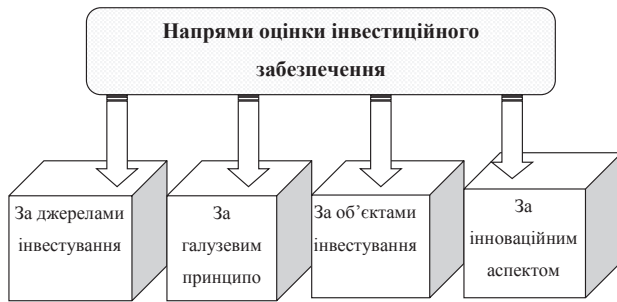

Рис. 1. Напрями оцінки інвестиційного забезпечення

(Розроблено автором)

Зауважимо, що оцінка інвестиційного забезпечення за джерелами інвестування має свої особливості в залежності від самого джерела. До джерел інвестиційного забезпечення розвитку галузі слід відносити: вкладення в підприємства виноградарсько-виноробної галузі іноземного та вітчизняного капіталу, кредитні фінансові ресурси, внутрішні інвестиційні джерела підприємств (амортизація, прибуток), заощадження населення (напрямку та через фінансові установи).

У сучасних реаліях України для підвищення інвестиційного інтересу з боку іноземного інвестора є безліч умов, обумовлених рядом досить суперечливих факторів. Відсутність у даний час ефективної конкуренції серед вітчизняних підприємств галузі, дешева робоча сила, відносно недорогий і ємний (хоча і не досить якісний) ринок матеріально-технічної бази, неосяжний споживчий ринок і, насамперед, можливість одержання значно більш високих норм прибутку в порівнянні з розвинутими країнами – все це повинно робити українську економіку особливо привабливою для іноземних підприємців [1]. У той же час більшість іноземних експертів виділяють вирішальними факторами інвестиційної привабливості країни стабільність економічної, політичної та соціальної ситуації в регіоні, відсутність яких в Україні фактично ліквідує всі попередньо зазначені умови.

Стосовно внутрішніх джерел інвестування слід визнати, що потреби підприємств виноградарства та виноробства в прямих капіталовкладеннях значно перевищують існуючу на вітчизняному фінансовому ринку інвестиційну пропозицію. Так, кредит займає особливе місце у системі внутрішніх джерел управління інвестиційною діяльністю. На жаль, негативний вплив світової фінансової кризи на економіку України закономірним чином позначився й на розвитку системи кредитування вітчизняного підприємництва. Так, у 2013 р. банківські кредитні програми для корпоративного сектора подорожчали порівняно з 2007 р. приблизно у 1,5 рази. Зараз відсоткові ставки за кредитами для великих компаній становлять 20-25% річних у гривні (рік тому кредитні відсотки були на рівні 15-17%). Отже, за таких умов кредит як вагомий інструмент інвестиційного забезпечення втрачає свої функції.

Більшість авторів дотримуються тієї точки зору, що важливим джерелом самофінансування інвестицій є амортизація [2]. Поступове зношування основних засобів виражається в амортизаційних відрахуваннях, які зараховуються до витрат об'єктів діяльності. З цих відрахувань створюється аморти-

заційний фонд, акумульовані грошові ресурси якого дають змогу ефективніше ними управляти, а відтак інвестувати, забезпечуючи просте, та по можливості розширене відтворення основних фондів. Окрім того, велике значення мають норми, за якими буде нараховуватися амортизація [3]. Так, занижені норми амортизації в Україні призводять до зменшення амортизаційних відрахувань, що у свою чергу не дає можливості швидкого відтворення майнового потенціалу національних підприємств виноградарсько-виноробної галузі.

Оцінка інвестиційного забезпечення за галузевим принципом передбачає виокремлення сукупності видів діяльності, що забезпечують розвиток галузі.

Повільну модернізацію вітчизняної матеріально-технічної бази виноградарства та виноробства пояснює також зайва бюрократизація і корупція. Саме тому вже прийняті рішення щодо скасування податку на прибуток для нових інвестиційних проектів можуть не спрацювати, якщо у державі не будуть запроваджені загальноєвропейські підходи в оподаткуванні інвестиційно-інноваційної діяльності в цілому [4].

Також загально визнаний на сьогодні факт засвідчує, що передумовою підвищення інвестиційної привабливості господарств виноградарсько-виноробної галузі для всіх регіонів є покращення інформованості потенційних інвесторів про стан інвестиційного клімату в галузі, в регіоні, та створення і постійне оновлення інформаційного банку даних про інвестиційні проекти у галузі. Однак частка отримуваних з бюджету коштів на зазначені заходи є дуже низькою, а тому абсолютно зрозуміло, що як на внутрішньому ринку, так і за кордоном важко отримати інформацію про інноваційні проекти у виноробстві та виноградарстві та можливості інвестування в її розвиток [5].

Оцінка інвестиційного забезпечення за об'єктами інвестування передбачає визначення суми інвестицій в придбання та поліпшення предметів майнового потенціалу галузі, або де саме були використані інвестиційні кошти. Зазначимо, що однією із ключових тез Програми розвитку виноградарства [6] було створення умов для залучення іноземних і вітчизняних інвестиційних та кредитних коштів у розвиток матеріально-технічної бази цієї галузі. Крім того, оцінка інвестиційного забезпечення за інноваційним аспектом передбачає оцінку вкладання інвестиційного капіталу в розвиток нових видів продукції, технологій та нового обладнання.

Вченими-економістами запропоновано дві групи показників оцінки ефективності інвестиційного процесу [7; 8]:

1) показники економічної ефективності інвестиційного процесу – включають в себе: приріст виробництва валової продукції на 1 грн. сукупних інвестицій (капіталовіддача); приріст виручки від реалізації на 1 грн сукупних інвестицій (коефіцієнт оборотності інвестицій); приріст валового прибутку на 1 грн сукупних інвестицій (коефіцієнт валової рентабельності інвестицій); приріст чистого прибутку на 1 грн сукупних інвестицій (коефіцієнт рентабельності інвестицій);

2) показники соціального ефекту інвестування виноробного підприємства включають: приріст оплати праці працівників виноробного підприємства з розрахунку на 1 грн сукупних інвестицій; приріст вартості об'єктів житлового фонду з розрахунку на 1 грн сукупних інвестицій; приріст вартості об'єктів соціально-культурного призначення з розрахунку на 1 грн сукупних інвестицій; приріст обсягу коштів, спрямованих на благодійні цілі, з розрахунку на 1 грн сукупних інвестицій. Визначення даних показників

необхідне для проведення ретроспективного аналізу і розробки інвестиційної стратегії підприємств виноградарства та виноробства.

Необхідно окреслити основні існуючі види інноваційної діяльності, за якими необхідно проводити оцінку інноваційного розвитку підприємств виноградарсько-виноробної галузі: здійснення внутрішніх науково-дослідних розробок (творча діяльність на систематичній основі, яка виконується власними силами з метою збільшення обсягу знань для розробки нових і вдосконалених продуктів та процесів (включно з розробкою програмного забезпечення власними силами підприємства, що відповідає цій меті); придбання зовнішніх науково-дослідних розробок; придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (для впровадження нових або суттєво вдосконалених продуктів і процесів); придбання зовнішніх знань (купівля або ліцензування патентів та незапатентованих винаходів, ноу-хау тощо); навчальна підготовка для інноваційної діяльності; ринкове впровадження інновацій тощо [9].

На основі аналізу літературних джерел та методичних положень щодо проведення оцінки інноваційної діяльності нами визначено зміни, що не визнаються інноваціями, які необхідно враховувати при оцінці, а саме:

1. Припинення використання якогось процесу, методу маркетингу або організації чи продажу якогось продукту, навіть якщо це поліпшує функціонування підприємства.

2. Просте переміщення або розширення капіталу – придбання устаткування, ідентичного тому, що вже використовується, або невеликі доповнення і модернізація вже існуючого устаткування або програмного забезпечення – не є процесовими інноваціями. Придбане устаткування та доповнення до нього повинні бути одночасно новими для фірми і мати істотно кращі характеристики або суттєво поліпшувати властивості всього парку устаткування.

3. Зміни, які зумовлені виключно варіацією цін на фактори виробництва. Наприклад, якщо той самий вид вина виробляється, розливається і продається за зниженою ціною лише тому, що знизилася ціна на коркову пробку.

4. Пристосування до запитів користувачів – виробництво на замовлення товарів (виконання одиничних або комплексних замовлень своїх клієнтів), які не мають істотних відмінностей від тих, що вироблялися підприємством раніше. Це стосується лише випадків змін у продукті в інтересах споживача, але не впровадження практики виробництва на замовлення. Наприклад, об'єднання операцій з виробництва, продажу й доставки може бути організаційною інновацією.

5. Регулярні сезонні та інші зміни, що повторюються. Однак якщо сезонні зміни є приводом для фундаментальної зміни вигляду товару, здійснюваної в розвиток нового маркетингового підходу, який уперше використовується підприємством, це можна вважати маркетинговою інновацією [10].

Враховуючи вищезгадану класифікацію інновацій за різними ознаками, можна зробити висновок, що інновації можуть мати ознаки відразу двох або більше типів. Нами охарактеризовано відмінності та граничні ситуації, за якими розрізняють типи інновацій на підприємствах галузі, що необхідно враховувати при узагальнюючій оцінці інноваційного розвитку підприємства.

Вважаємо, що такими відмінностями та граничними ситуаціями, за якими розрізняють типи інновацій, є:

1. Основна ознака, що відрізняє продуктивні інновації від маркетингових, – наявність значної зміни у функціях або в способах використання продукту. Товари або послуги, що мають значно поліпшені функціональні або споживчі характеристики порівняно з уже існуючими, є продуктивними інноваціями. З іншого боку, прийняття нової концепції маркетингу, що припускає значну зміну в дизайні будь-якого вже існуючого продукту, є маркетинговою інновацією, але не продуктовою, оскільки функціональні або споживчі характеристики продукту не зазнали істотних змін. Наприклад, винопродукція, вироблена з використанням нових інгредієнтів з поліпшеними характеристиками, є продуктовою інновацією, але перша поява на ринку нового виду вина, розрахованого на нову групу споживачів, або такого, що підвищує рівень винятковості (що, відповідно, дозволяє установити більш високу торговельну націнку порівняно з попередньою версією того самого продукту), є маркетинговою інновацією.

2. Інновації можуть уважатися одночасно як продуктивними, так і маркетинговими, якщо в уже існуючу продукцію вносяться такі зміни, які істотно змінюють і її функції, і способи використання, й одночасно форму, вигляд або упакування продукції, що є частиною нової маркетингової концепції.

3. І процесові, і маркетингові інновації можуть включати нові методи просування інформації або товарів, але їхні цілі різні. Продуктивні інновації стосуються методів виробництва і доставки, а також різноманітної допоміжної діяльності, маючи на меті зниження собівартості або підвищення якості продукції. Одночасною метою маркетингових інновацій є збільшення обсягів продажу або частки ринку (в останньому випадку – за рахунок змін у позиціонуванні або репутації продукту).

4. Граничні ситуації виникають, якщо маркетингові інновації включають освоєння нових шляхів реалізації. Наприклад, інновації, що передбачають установлення нового шляху реалізації (наприклад, нового способу продажу товарів і послуг споживачам), можуть включати ще й упровадження нових методів логістики (наприклад, транспортування, складування й обробки продукції). Якщо ці інновації націлені одночасно на збільшення продажу і зниження питомих витрат на розподіл, вони повинні вважатися і процесовими, і маркетинговими.

5. Необхідно відрізнити процесові інновації від організаційних, оскільки багато інновацій мають ознаки обох типів. Такі організаційні інновації, як перше впровадження системи наскрізного керування якістю, можуть містити значні вдосконалення в методах виробництва, наприклад системи виробничої логістики для виключення певних типів браку або нові більш ефективні інформаційні системи на основі нового програмного забезпечення і нового ІКТ-устаткування.

6. Головною ознакою для розрізнення процесових та організаційних інновацій є вид діяльності. Процесові інновації пов'язані головним чином з упровадженням нового обладнання, програмного забезпечення і конкретних технологій або процесів, тоді як організаційні інновації стосуються в першу чергу персоналу й організації робіт. Для розрізнення цих двох типів у складних випадках необхідно проаналізувати таке: якщо інновація містить нові або значно поліпшені методи виробництва або постачання, націлені на скорочення питомих витрат або підвищення якості продукції, – це процесова інновація; якщо інновація містить перше використання нових

методів організації в діяльності підприємства, організації робочих місць або зовнішніх зв'язків – це організаційна інновація; якщо інновація містить як нові або значно поліпшені методи виробництва або постачання, так і перше використання нових методів організації – це одночасно і процесова, й організаційна інновація.

7. Граничні ситуації можуть виникати у випадках інновацій, що включають перше впровадження і маркетингових, й організаційних методів. Як зазначено вище, якщо інновація має ознаки обох типів, тоді це одночасно і маркетингова, й організаційна інновація. Однак організаційні інновації, що стосуються діяльності з продажу (наприклад, об'єднання відділу продажу з іншими відділами), але не включають упровадження нових методів маркетингу, не є маркетинговими інноваціями.

Аналіз теоретичних аспектів [10; 11] дав змогу чітко окреслити джерела інформації для здійснення інноваційної діяльності та її оцінки на підприємствах галузі (табл. 1).

Таблиця 1
Джерела інформації для здійснення інноваційної діяльності

Види джерел	Джерела інформації
Внутрішні	Фахівці підприємства або групи підприємств
Ринкові	Постачальники обладнання, матеріалів, компонентів чи програмного забезпечення
	Клієнти чи покупці
	Конкуренти чи інші підприємства галузі, до якої відноситься підприємство
Інституційні	Консультанти, фахівці комерційних лабораторій або приватних науково-дослідних інститутів
	Університети та інші вищі навчальні заклади
Інші	Державні науково-дослідні інститути
	Конференції, торгові ярмарки, виставки
	Наукові журнали та торгові / технічні публікації
	Професійні та промислові асоціації

При проведенні оцінки інноваційної діяльності підприємств виноградарсько-виноробної галузі необхідно звертати увагу на технологічні інновації та їх цілі, характерні для такого виробництва: розширення номенклатури товарів або послуг; заміна застарілих продуктів або процесів; вихід на нові ринки чи збільшення частки ринку; поліпшення якості товарів або послуг; скорочення часу, необхідного для виходу інновації на ринок; підвищення гнучкості при виробництві товарів або послуг; збільшення потужності для виробництва товарів або послуг; зменшення витрат праці на одиницю продукції; зменшення витрат матеріалів та енергії на одиницю продукції; зменшення впливу на навколишнє середовище; поліпшення якості здоров'я та рівня безпеки [10].

Вважаємо, що важливим аспектом є визначення чинників, що перешкоджають інноваційній діяльності підприємств виноградарства та виноробства, основні з яких нами визначено та охарактеризовано (табл. 2).

Також при проведенні оцінки інноваційного розвитку підприємств галузі визначити класифікаційні ознаки розрахункових показників, якими є: види інноваційної діяльності; джерела фінансування; територіальне призначення інновацій; інноваційна продукція за рівнем інноваційності; види інноваційних

процесів; види технологічних процесів; форми придбання (передачі) нових технологій [11].

Таблиця 2

Чинники, що перешкоджають інноваційній діяльності

Чинники	Характеристика
Цінові чинники	Відсутність коштів у межах підприємства або групи підприємств
	Відсутність фінансування з джерел за межами підприємства
	Занадто високі витрати на інноваційну діяльність
Інформаційні чинники	Відсутність кваліфікованого персоналу
	Відсутність інформації про технології
	Відсутність інформації про ринки
Ринкові чинники	Труднощі знаходження партнерів для інноваційної діяльності
	На ринку домінують певні підприємства
Причини інноваційної бездіяльності	Не визначений попит на інноваційні товари чи послуги
	Немає необхідності у зв'язку з попередньою інноваційною діяльністю підприємства
	Не потрібно у зв'язку з невизначеним попитом або відсутністю попиту на інновації

Джерела фінансування визначимо такі, як: власні кошти; кошти державного бюджету; кошти місцевих бюджетів; кошти позабюджетних фондів; кошти вітчизняних інвесторів; кошти іноземних інвесторів; кредити; кредити на пільгових умовах; кошти інших джерел.

Вважаємо, що при розробці методики узагальнюючої оцінки інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку виноградарсько-виноробної галузі на основі чіткого критеріального підходу необхідно враховувати і основні домінуючі фактори, що здійснюють на неї вплив:

- об'єктивні (фінансові кризи, стихійні лиха тощо);
- суб'єктивні (рівень менеджменту в управлінні як підприємствами, так і державою);
- вибір науково-технічної, інвестиційної та фінансової політики тощо);
- мікроекономічні (розміри організації, фінансовий стан організації, методи обчислення амортизації, науково-технічна політика організації, організаційно-правова форма господарювання);
- макроекономічні (стан і динаміка розвитку економіки країни; рівень інфляції);
- залучення іноземного капіталу;
- податкове законодавство;
- рівень розвитку малого та середнього бізнесу в країні;
- інвестиційна політика держави;
- правове забезпечення інвестиційної діяльності;
- соціальне та політичне становище в суспільстві;
- наявність вільних економічних зон;
- ступінь ризику вкладення інвестицій.

Вказані фактори тісно взаємопов'язані і в кінцевому підсумку всі вони впливають не тільки на інвестиційно-інноваційну діяльність суб'єкта галузі, але й на стан економіки країни в цілому.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, за результатами дослідження можна зробити висновок, що для сучасного інноваційного розвитку виноградарсько-виноробної галузі характерним є явище дестабілізації, що є наслідком прояву основних проблем інвестиційно-інноваційних про-

цесів: недосконалий механізм фінансового забезпечення інвестиційно-інноваційних програм; високий ступінь зносу основних виробничих фондів; важкий фінансовий стан підприємств і відсутність ефективного менеджменту; нерозвиненість регіональної інфраструктури інвестиційно-інноваційного процесу тощо.

При цьому слід зазначити, що інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку галузі визначається ресурсним забезпеченням; мотиваційним блоком та організаційним забезпеченням; інформаційним та методичним забезпеченням, і без цих складових, інноваційний розвиток неможливий. Запровадження системи інвестиційно-інноваційних заходів та проведення оцінки їх ефективності дасть можливість підприємствам виноградарсько-виноробної галузі бути конкурентоспроможними на ринку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Антофій Н.М. Проблеми та перспективи розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності аграрних підприємств / Н.М. Антофій // *АгроСвіт*. – 2012. – № 24. – С. 69-71.
2. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств : методичні рекомендації від 28.07.2006 Центральної спілки споживчих товариств України // *Вісті*. Діловий випуск. – Київ : Центральна спілка споживчих товариств України, 2006. – № 30(386). – 28 липня. – С. 8-24.
3. Мішеніна Н. Стратегії інвестиційного забезпечення сталого розвитку аграрного сектору України / Н. Мішеніна, І. Мареха // *Економіст*. – 2011. – № 2. – С. 33-38.
4. Валуєв Б. Проблема вибору власником пріоритетних інвесторів у стратегії зовнішньоекономічної діяльності промислового підприємства / Б. Валуєв, Ю. Валуєв, В. Узунов // *Економіст*. – 2010. – № 5. – С. 21-25.
5. Авидзба А.М. Економіка виноградарства Крима: теорія і практика функціонування / А.М. Авидзба, С.Г. Черемисина. – Ялта : Магарач, 2003. – 220 с.
6. Авидзба А.М. Програма розвитку виноградарства і виноделія в Україні до 2025 г. // *Виноградарство і виноделіє*. – Т. XXXIX, 2009. – С. 5-9.
7. Макарій Н. Оцінка інвестиційної привабливості українських підприємств / Н. Макарій // *Економіст*. – 2001. – № 10. – С. 53-60.
8. Малова Т.Л. Розвиток методичних засад рейтингової оцінки інвестиційної привабливості акціонерних підприємств / Т.Л. Малова, Л.С. Селіверстова // *Актуальні проблеми економіки*. – 2003. – № 3. – С. 40-43.
9. Гаркуша О.М. Основні тенденції і проблеми розвитку виноградарства та виноробства в сучасних умовах / Гаркуша О.М. // *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. Випуск 3. – 2011. – С. 44-47.
10. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій : Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству від 23.11.1998 № 22 // *Державний інформаційний бюлетень про приватизацію*. – 1998. – № 7. – С. 18-28.
11. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств : методичні рекомендації від 28.07.2006 Центральної спілки споживчих товариств України // *Вісті*. Діловий випуск. – Київ : Центральна спілка споживчих товариств України, 2006. – № 30(386). – 28 липня. – С. 8-24.

УДК 336.7

Рамський А.Ю.
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів,
менеджменту та економіки
Київського університету імені Бориса Грінченка*

АДЕКВАТНІСТЬ РІЗНИХ СИСТЕМ РЕЙТИНГОВИХ ОЦІНОК ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ

У статті аналізується рейтингова оцінка діяльності комерційних банків як важливого чинника розвитку банківської системи України в цілому. Розглянуто різні конкретні методи обчислення рейтингу банку, як класичні, якими користуються рейтингові агентства у щоденній практиці, так і авторські теоретичні розробки, представлені в економічній літературі. Слід зазначити, що значна кількість рейтингів банків за різними критеріями оцінок експертів, які у своїй більшості є суперечливими або протилежними, відсутність відповідальності про достовірність рекомендацій роблять таку інформацію малокорисною для первинного інвестора – домогосподарства.

Ключові слова: рейтинг банку, інвестиційний продукт, ринок інвестицій, заощадження домогосподарств, рейтингові агентства.

Рамский А.Ю. АДЕКВАТНОСТЬ РАЗЛИЧНЫХ СИСТЕМ РЕЙТИНГОВЫХ ОЦЕНОК ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БАНКОВ

В статье анализируется рейтинговая оценка деятельности коммерческих банков как важного фактора развития банковской системы Украины в целом. Рассмотрены различные конкретные методики вычисления рейтинга банка, как классические, которыми пользуются рейтинговые агентства в ежедневной практике, так и авторские теоретические разработки, представленные в экономической литературе. Следует отметить, что значительное количество рейтингов банков по различным критериям оценок экспертов, которые в своем большинстве являются противоречивыми или противоположными, отсутствие ответственности о достоверности рекомендаций делают такую информацию малополезной для первичного инвестора – домохозяйства.

Ключевые слова: рейтинг банка, инвестиционный продукт, рынок инвестиций, сбережения домохозяйств, рейтинговые агентства.

Ramskiy A.Y. ADEQUACY OF DIFFERENT SYSTEMS OF RATINGS ESTIMATIONS OF ACTIVITY BANKS

The paper analyzes the grade of commercial banks as an important factor in the development of the banking system of Ukraine as a whole. Various specific methods of calculating the ranking bank as a classic, used by rating agencies in daily practice and copyright theoretical developments presented in the economic literature. It should be noted that a significant number of ratings of banks by various criteria experts estimate that the majority are contradictory or conflicting, lack of responsibility on the reliability of recommendations makes little use such information for initial investors – households.

Keywords: rating of the bank, investment product, market investment, household savings, credit rating agencies.